

EHBO in het voortgezet onderwijs

Augustus 2022

slo

een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

Verantwoording

2022 SLO, Amersfoort

Mits de bron wordt vermeld, is het toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren en/of verspreiden en om afgeleid materiaal te maken dat op deze uitgave is gebaseerd.

Auteur(s):

Rode Kruis: Eline Nijhof, Mariëtte Verheij

Het Oranje Kruis: Francine van Egmond, Petra Vos

Nederlands Instituut bedrijfshulpverlening: Kool Pulleman

Nederlandse Reanimatie Raad: Hans de Jong

SLO: Gijs van Hengstum, Pascal Marsman, Maaike Rodenboog

Informatie

SLO

Postbus 502, 3800 AM Amersfoort

Telefoon (033) 4840 840

Internet: www.slo.nl

E-mail: info@slo.nl

AN

1.8033.837

Inhoudsopgave

1. Aanleiding	4
2. EHBO in het voortgezet onderwijs	5
2.1 Durf te doen	5
2.2 EHBO op school	5
2.3 Praktische handreikers	5
3. Overzicht curriculum EHBO	7
A. Algemeen: EHBO op school	8
B. Basis: eerste hulp verlenen door zeven levensreddende handelingen	10

1. Aanleiding

Een voor het onderwijs uniek traject heeft geleid tot onderstaand curriculum EHBO dat is ontwikkeld voor leerlingen vanaf de onderbouw van het voortgezet onderwijs (vo). Met als vertrekpunt een burgerinitiatief van het Rode Kruis, en de verzamelde handtekeningen van 60.000 leerlingen, heeft uiteindelijk de Tweede Kamer op 11 mei 2021 een motie aangenomen met betrekking tot EHBO-vaardigheden op school. In het voorjaar van 2022 hebben Rode Kruis, het Oranje Kruis, de Nederlandse Reanimatie Raad (NRR) en het Nederlands Instituut Bedrijfshulpverlening (NIBHV) in samenwerking met SLO aan dit curriculum gewerkt.

2. EHBO in het voortgezet onderwijs

2.1 Durf te doen

EHBO gaat vanzelfsprekend over het aanleren van praktische vaardigheden. Het curriculum EHBO is voor de doelgroep van vo-leerlingen gericht op zeven levensreddende handelingen. Denk bijvoorbeeld aan het verlenen van accurate hulp tijdens een epileptische aanval, verstikking of levensbedreigende bloeding. In eerste instantie gaat het binnen het onderwijsprogramma om het ontwikkelen van de actiebereidheid van de individuele leerling. 'Durf te doen' is hierbij een belangrijk leerdoel; leerlingen stimuleren om zich bewust te worden van hun omgeving (awareness) en om daadwerkelijk in actie durven te komen als het nodig is.

2.2 EHBO op school

Het curriculum EHBO behoort niet tot de reguliere kerndoelen of examenprogramma's en is niet verplicht. Voor een verrijkend of verdiepend onderwijsprogramma kunnen scholen er zelf voor kiezen om hun leerlingen EHBO-onderwijs aan te bieden.

Het curriculum EHBO bestaat uit twee delen;

1. EHBO op school: een algemene introductie op het hoe en waarom van EHBO.
2. Basisvaardigheden: gericht op zeven levensreddende handelingen.

2.3 Praktische handreikers

Het curriculum EHBO kan als onderlegger fungeren voor bijvoorbeeld een losstaande cursus verzorgd door externen, of voor een deel geïntegreerd worden met biologie, verzorging of lichamelijke opvoeding.

De algemene introductie 'EHBO op school' kan gegeven worden door bijvoorbeeld een docent biologie of lichamelijke opvoeding met belangstelling voor, of een achtergrond in, EHBO. De basisvaardigheden met betrekking tot de zeven levensreddende handelingen vragen een aanzienlijke hoeveelheid kennis en kunde van EHBO om deze te kunnen geven. Om deze kennis in huis te halen, kun je gebruik maken van gecertificeerde docenten/instructeurs, of je docenten laten opleiden en certificeren tot EHBO-instructeur. Bij de uitvoering van de basisvaardigheden (zeven levensreddende handelingen) kan worden uitgegaan van vier uur voorbereiding en vier uur praktijk.

Binnen het EHBO-onderwijs is er een groot aantal aanbieders dat scholen kan ondersteunen bij het verzorgen van EHBO-onderwijs. Bij een aantal aanbieders is het mogelijk om leerlingen het EHBO-onderwijs te laten afronden met een certificaat.

Neem voor meer informatie over het verzorgen van EHBO-onderwijs contact op met

- [Rode Kruis](#)
- [Het Oranje Kruis](#)
- [Nederlandse Reanimatie Raad \(NRR\)](#)
- [Nederlands Instituut Bedrijfs hulpverlening \(NIBHV\)](#)

3. Overzicht curriculum EHBO

Het curriculum EHBO bestaat uit twee delen:

- A) EHBO op school (Leerdoel A1 tm A3)
 - 1. Introductie EHBO
 - 2. Eerste hulp verlenen
 - 3. Communiceren tijdens verlenen eerste hulp

- B) Basisvaardigheden; gericht op zeven levensreddende handelingen (Leerdoel B1 tm B7)
 - 1. Eerste hulp bij bewusteloosheid
 - 2. Eerste hulp bij circulatiestilstand (reanimeren)
 - 3. Eerste hulp bij levensbedreigende bloedingen
 - 4. Eerste hulp bij beroerte
 - 5. Eerste hulp bij grote epileptische aanval
 - 6. Eerste hulp bij gedeeltelijke en volledige brandwonden
 - 7. Eerste hulp bij verstikking

A. Algemeen: EHBO op school

Leerdoel A1 Introductie EHBO	De leerling is zich bewust van en omschrijft het belang van EHBO in relatie tot het slachtoffer en de maatschappij. Het gaat hierbij om: <ul style="list-style-type: none">• kennis hebben van EHBO, gericht op levensreddend handelen;• betekenis geven aan hulpbereidheid en hulpvaardigheid;• betekenis geven aan de impact van het eigen handelen op het slachtoffer en de maatschappij;• mentale belasting tijdens en na het verlenen van eerste hulp.
Toelichting	Denk hierbij aan: <ul style="list-style-type: none">• betrekken van nazorg, zoals slachtofferhulp en huisarts.

Leerdoel A2 Eerste hulp verlenen	De leerling herkent een situatie waarin EHBO nodig is en verleent accurate hulp. Het gaat hierbij om: <ul style="list-style-type: none">• zorgen voor de eigen veiligheid en van omstanders;• het slachtoffer in veiligheid brengen;• beoordelen van het letsel van het slachtoffer;• alarmeren van de hulpdiensten (112);• het verlenen van eerste hulp.
Toelichting	Denk hierbij aan: <ul style="list-style-type: none">• toepassen van de juiste volgorde van handelen;• beschrijven van de rol van (professionele) hulpverleners;• communiceren met slachtoffer, hulpverleners en omstanders• bellen van de juiste hulpdienst;• overdracht aan professionals;• omgaan met stress en vermoeidheid tijdens het verlenen van eerste hulp.

<p>Leerdoel A3 Communiceren tijdens eerste hulp verlenen</p>	<p>De leerling kan communiceren met een slachtoffer dat aanspreekbaar is.</p> <p>Het gaat hierbij om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • geruststellen van het slachtoffer door contact te zoeken en aan te geven dat er hulp door leerling en/of hulpdiensten geboden gaat worden; • het stellen van checkvragen om benodigde eerste hulp voor slachtoffer te bepalen; • benoemen van welke hulp de leerling zelf kan bieden; • contact houden met het slachtoffer tot overdracht aan professionals.
<p>Toelichting</p>	<p>Denk hierbij aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aangeven kennis te hebben van EHBO; • zich respectvol tonen naar slachtoffer, rekening houdend met eventueel leeftijdsverschil; • stellen van de juiste checkvragen: wie bent u, wat is er gebeurd, waar heeft u last van?; • aangeven wat de eigen rol is en waarom overdracht aan een professionele zorgverlener nodig is.

B. Basis: eerste hulp verlenen door zeven levensreddende handelingen

Leerdoel B1 Eerste hulp bij bewusteloosheid	De leerling herkent¹ de signalen van een circulatiestilstand en verleent accurate hulp. Het gaat hierbij om: <ul style="list-style-type: none">• aanspreken en voorzichtig schudden van het slachtoffer;• 112 (laten) bellen;• de ademhaling controleren;• in een stabiele zijligging leggen.
Leerdoel B2a Eerste hulp bij circulatiestilstand (reanimeren)	De leerling beoordeelt het bewustzijn van het slachtoffer en verleent bij een niet-effectieve ademhaling correcte hulp. Het gaat hierbij om: <ul style="list-style-type: none">• aanspreken en voorzichtig schudden van het slachtoffer;• 112 (laten) bellen;• toepassen van de hoofdkantel-kinlift-methode;• de ademhaling controleren;• in stabiele zijligging leggen van ademend slachtoffer en ademhaling blijven controleren;• doorgeven dat het om een niet-normaal ademend slachtoffer gaat;• AED (laten) halen.
Leerdoel B2b Reanimeren	De leerling voert een effectieve reanimatie uit. Het gaat hierbij om: <ul style="list-style-type: none">• geven van borstcompressies;• geven van beademingen;• positioneren, aanzetten en instructies uitvoeren van AED.

¹ Bij de leerdoelen is vanwege consistentie zoveel mogelijk gewerkt vanuit een basis-zin. Deze luidt: "De leerling herkent (de signalen van) een *** en verleent accurate hulp." 'De signalen van' staat er alleen bij als het zinvol is. Met andere woorden: als de signalen subtiel zijn en niet overduidelijk.

Toelichting	Denk hierbij aan: <ul style="list-style-type: none"> • reanimeren met één of meerdere personen; • zowel met als zonder AED een reanimatie kunnen uitvoeren; • omgaan met niet-reanimeren-verklaring; • gebruiken van hulpmiddelen zoals beademingsmasker, beademingsdoekje; • verwijderen van kleding, sieraden, en indien mogelijk overvullige beharing bij gebruik van AED.
Leerdoel B3 Eerste hulp bij levensbedreigende bloedingen	De leerling herkent een levensbedreigende bloeding en verleent accurate hulp. Het gaat hierbij om: <ul style="list-style-type: none"> • onderscheid maken tussen kleine wonden, actieve bloedingen en levensbedreigende bloedingen; • druk uitoefenen op de wond; • opstoppen van een wond of aanleggen van tourniquet; • het in de wond laten zitten van voorwerpen zoals messen; • 112 (laten) bellen.
Leerdoel B4 Eerste hulp bij beroerte	De leerling herkent de signalen van een beroerte en verleent accurate hulp. Het gaat hierbij om: <ul style="list-style-type: none"> • het bewustzijn van het slachtoffer controleren; • mond-spraak-arm-test doen; • 112 (laten) bellen.
Toelichting	Denk hierbij aan: <ul style="list-style-type: none"> • beoordelen van signalen van beroerte zoals scheefhangende mond, wartaal spreken en slechte coördinatie armen.

Leerdoel B5 Eerste hulp bij grote epileptische aanval	De leerling herkent de signalen van een grote epileptische aanval, en verleent accurate hulp. Het gaat hierbij om: <ul style="list-style-type: none"> • onderscheid maken tussen een kleine epileptische aanval (absence) of grote epileptische aanval (tonisch-clonische aanval); • zorgen dat het slachtoffer zich niet bezeert; • 112 (laten) bellen.
Toelichting	Denk hierbij aan: <ul style="list-style-type: none"> • zorgen dat het slachtoffer voldoende ruimte heeft; • weghalen van scherpe, harde en hete voorwerpen; • ruimte geven aan bewegingen van het slachtoffer.
Leerdoel B6a Eerste hulp bij gedeeltelijke en volledige brandwonden	De leerling kan vlammen doven of helpen doven bij een slachtoffer dat in brand staat. Het gaat hierbij om: <ul style="list-style-type: none"> • gebruiken van water of branddeken; • slachtoffer heen en weer rollen.
Leerdoel B6b Eerste hulp bij gedeeltelijke en volledige brandwonden	De leerling herkent gedeeltelijke en volledige brandwonden en verleent accurate hulp. Het gaat hierbij om: <ul style="list-style-type: none"> • onderscheid maken tussen een oppervlakkige, gedeeltelijke of volledige brandwond; • vaststellen welke omvang van de huid verbrand is; • koelen met lauwwarm water; • verwijderen van kleding en sieraden rondom de brandwond; • 112 (laten) bellen.
Toelichting:	Denk hierbij aan: <ul style="list-style-type: none"> • onderscheid maken tussen chemische of niet-chemische oorzaken van verbranding.

<p>Leerdoel B7 Eerste hulp bij verstikking</p>	<p>De leerling herkent de signalen van verstikking, en verleent accurate hulp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het gaat hierbij om: • herkennen van signalen zoals niet kunnen spreken, niet kunnen hoesten, piepend of niet kunnen ademen; • 112 (laten) bellen; • geven van rugslagen en zo nodig afwisselen met buikstoten; • stoppen met de handelingen als het slachtoffer het bewustzijn verliest, en beginnen met reanimeren.
<p>Toelichting:</p>	<p>Denk hierbij aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • onderscheid maken in de ernst van verslikking.